

Naročnina lista: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petitvste: pri
 večkratnih oznanilih velja
 --- popust ---
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

† Dr. Janez Evangelist Krek.

Smrt izbira, ne podira samo. Na bojišču padajo najboljši. V domovini umirajo najboljši. Kakor da bi bila njena slast v času splošnega gorja in vesoljne žalosti zasekati najgloblje, nezaceljive rane.

Tako rano je pretekli ponedeljek ob deseti uri zvečer zasekla ne samo slovenskemu, marveč tudi vsemu jugoslovanskemu narodu. Noben človek pravijo, ni nenadomestljiv. Resnična je ta pri-slovica, ker nenadomestljiva je samo ideja. Vendar pa bo težko, nedopovedno težko nadomestiti duha, ki je bil žarišče najlepših idej, nadomestiti voljo, ki je bila nezlomljiva v boju za visoke cilje, nadomestiti srce, v katerem ni bilo niti sence samoljublja in sebičnosti, temveč samo ljubezen do Boga, do bližnjega, do naroda. In zato nam je rajni dr. Krek tako nenadomestljiv.

Njegovo izgubo bomo bridko občutili zlasti obmejni Slovenci. Kako je gorelo njegovo srce za brate, ki ob mejah bijejo pretežavni boj za svoj obstanek in tako tudi za obstoj in moč vsega naroda! Kako je zablestelo njegovo oko, ta lepi odsev njegovega velikega duha, če so prišli k njemu njegovi ljubi Štajerci, ali pa če je on prišel med nas v naše kroge!

Že zgolj zaradi tega, ker je Kreku bil vsak deželni in pokrajinski provincializem zopern in tuj bolj kakor vsem drugim veljakom, so ga takoj vzljubili in ga čislali obmejni Slovenci.

Krek je bil vseslovenska narava takoj iz početka. On nam je ustvaril vseslovensko organizacijo, izobraževalno, gospodarsko in kot sad obojne nazadnje politično. To je mogel samo on, mož vsestranskega, bogatega in globokega znanja, mož nikdar pojenjajoče, pred nobeno oviro se plašeče energije, mož najplemenitejših ciljev in neutrudljive delavnosti.

Kot Vseslovenec je Krek tudi bil Jugoslovan, in sicer že zdavna, takrat, ko je ozkoglednost in ozkosrčnost vodila žezlo naše politike. Krek je v Istri in Dalmaciji vzbudil zadržno idejo in izobraževalno misel. Tudi v Banovini je gospodar-ski in izobraževalni organizaciji s socialnimi tečaji in mnogoštevilnimi govori pripravil tla in utrjeval temelje. Njegova osebnost je bila med Hrvati bolj popularna kakor pa kakršnakoli sodobna hrvaška osebnost.

Tako je bil dr. Krek usposobljen za posredovalca med raznimi strankami na jugu. Ujedinjenje vseh jugoslovanskih strank je v največji meri njegovo delo. Bil je duša jugoslovanskega kluba, posredovalec, voditelj, buditelj.

Zato pa žaluje ob njegovi rakvi ne samo Slovenija, marveč vsa Jugoslavija plaka za svojim najboljšim in največjim sinom. Udarec, ki ga je neusmiljena smrt zadala vsemu slovanskemu jugu, boli in skeli tem bolj, ker bi v teh težkih za vso našo bodočnost odločilnih dneh potrebovali Krekovega genija, Krekove značajnosti, Krekove ljubezni bolj, kakor kedaj poprej. Naša bolest pa ne sme biti pasivna. Delati v Krekovem smislu, to je naša obljuba, ki jo kot venec hvaležnosti in spoštovanja poklanjamo na krsto našemu mrtvemu voditelju in velikanu. Ljubiti in delati! Rojaki,

to je naša jugoslovanska obljuba našemu velikemu rajnemu Jugoslovancu!

Krek je bil optimist brez temnoglednosti. Veroval je v naše visoke cilje, veroval v lepo bodočnost naše domovine, ker je veroval v Boga, v pravico, in ker mu je njegovo globoko versko prepričanje dovajalo vedno novega, vedno svežega upanja. Verujmo, upajmo, ljubimo tudi mi! Ne klonimo glave v slabotnem in slabotečem pesimizmu, če nas še tudi čakajo gigantski napor in se pred nami nagromadijo ovire.

Krek je mrtev. Krekov optimizem pa naj živi, kakor bo med nami vedno živel spomin na dr. Kreka, na genija slovenskega in jugoslovanskega naroda!

Bolezen. — Pred smrtjo,

Dr. Krek je že več časa bolehal na »arterijski sklerozi« (poapnjenje žil). Zdravniki so mu svetovali mir, za kar pa se dr. Krek ni zmenil. Zaprni čas je zopet mnogo potoval in bil zelo delaven. Pri potovanju v Dalmacijo se je močno prehladil. Ko se je vrnil iz Dalmacije, se je pred kakimi tremi tedni nastanil pri svojem prijatelju župniku Bajcu v St. Janžu na Dolenjskem. Dr. Krek je mnogo trpel. Še ležati ni mogel. Slonel je pri pisalni mizi in potrpežljivo prenašal bolest. Dr. Krek je tekom svojega zadnjega bivanja v St. Janžu maševal samo enkrat; ker ga je to stalo preveč truda, se je očitvidno bal, da mu pri maševanju moči odpovedo. Tudi spovedovat topot ni več mogel, kar je preje vsakokrat zelo rad storil. Zadnje nedeljo je bil v cerkvi pri sv. maši, katere se je zelo zbrano udeležil. Ostal je še četrte ure po sv. maši v cerkvi, zatopljen v globoko molitev. Šele zadnje dni mu je malo odleglo, tako, da je mogel sedeti v postelji. Imel je hud pljučni katar, zlatenico in razširjenje srca (za 2 cm). Prijatelji so ga pridno obiskovali. Pri njem v St. Janžu je bil kanonik Gruden, poslanca Gostinčar in dr. Lovro Pogačnik. Poslednji je prišel v St. Janž ravno na dan Krekove smrti, dne 8. oktobra. Kr. Krek je bil izredno živahen in dobre volje. Tudi tek se mu je povrnil. Po dolgem času je prišel ta dan zopet v obednico k družbi. Po daljšem pogovoru se je močno utrudil. Okolu 3. ure popoldne sta ga dr. Pogačnik in župnik Bajec spremljala v spalnico. Težko je dr. Krek šel po stopnicah, v sredi je dalje časa počival. Dr. Krek je legel na zofa, župnik Lud. Bajec ga je odel in kako pristrčno razmerje je vladalo med obema, kaže odgovor na opombo dr. Pogačnika, ki se je začudil, češ, da je toliko nežne ljubeznivosti v takem hrustu, kakor je župnik Bajec. »O Lovro, ne samo ljubeznjivost, ta mi pove tudi vselej kako tako, da se moram smejati, ako mi še tako sapa nagaja.« V šaljivosti se je ljubeznjivo spomnil tudi delavcev in je sam na opazko dr. Pogačnika rekel: »Kako more oče pozabiti na svoje sinove.« Glas pri tem razgovoru pa mu je oslabil. Sam je rekel o sebi: »Glas je malo bolj klaverno, a hvala Bogu, glava pa je zopet stara.« Nato sta se prijatelja poslovila in dr. Krek je za par ur mirno zadrževal. Okrog 7. ure je zaželel večerje in vsa vesela je skrbna mati župnika Bajca mu prinesla

gnjati, katero je prav s slastjo povžil. Okrog 9. ure mu je zrahljala služkinja posteljo, šaljivo se je obema zahvalil za postrežbo, skrbelo ga je le, kako bo dr. Pogačnik vozil se v črni noči proti Zidanemu Mostu čez obronek. Nato sta se poslanec dr. Pogačnik in župnik Bajec vrnila k družini, ki jima je vsa srečna pripovedovala, kako se dr. Krek danes dobro počuti.

Dr. Krekova smrt.

Da ga ne bi prepozno motila, gre okolu 10. ure zvečer dr. Pogačnik v spremstvu župnika Bajca k dr. Kreku se posloviti. Ko sta vstopila, ne najdeti dr. Kreka ne v postelji in ne na zofi. Župnik Bajec je zaklical v strahu: »Lovro!« Gospoda sta strahu obstala: dr. Krek je ležal ob zofi vznak na tleh z razprtimi očmi, gledajoč proti nebu, roke sklenjene ob telesu, levo nogo nekoliko čez desno. Gospoda sta skočila k očetovskemu prijatelju, v katerem je bilo še nekoliko življenja, sklicala sta družino in domači g. kaplan Skubic je umirajočega dr. Kreka, katerega so medtem prenesli na posteljo, dejal še v sv. poslednje olje. Dr. Kreku je dr. Pogačnik zatiskal oči . . . Družina je povedala, da je par trenutkov, predno sta gospoda prišla, čula, da je zgoraj nekaj padlo, seveda nihče ni mislil, da je v tem trenutku slovenski narod izgubil svojega najboljšega sina.

Sestra pride k bratu na obisk — a ga najde mrtvega.

Sestra Cilka, katera mu je v Ljubljani gospodinjala in do katere ga je vezala najsrčnejša bratovska ljubezen, je prišla, kakor sta bila domjenana, za več dni v ponedeljek, dne 8. oktobra zvečer v St. Janž. Hlapec ji je na kolodvoru povedal, kako se doktor dobro počuti. Prišla je pred župnišče, pričakovaje najboljšo, tu pa sta g. dr. L. Pogačnik in g. župnik Bajec imela težko nalogo počasi pripraviti ljubečo sestro na strašno novico. Bali so se, da težka vest premaga Cilkinu tolikanj ljubeče srce. A udala se je v voljo božjo. Čula je celo noč ob mrtvem bratu in molila.

Zadnja pot v Ljubljano. — Pogreb.

Truplo dr. Kreka so prepeljali v sredo, dne 10. oktobra popoldne iz St. Janža z vlakom do Trebnjega in od tam v četrtek z dolenjskim vlakom v Ljubljano. Pogreb bo še le v soboto dne 13. oktobra ob 3. uri popoldne in ne v petek, kakor se je prvotno po listih razglasilo. To zaradi prihoda državnih poslancev. Truplo je izstavljeno v dvorcu knezoškofijske palače v drugem nadstropju. Pogreb se vrši na pokopališče pri Sv. Križu. Na grobu se bo poslovil od dr. Kreka v imenu njegovih jugoslovanskih tovarišev-poslancev, kakor poroča »Sl. N.«, predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

Dr. Krekov življenjepi.

Dr. Krek je bil rojen o Božiču 1. 1865. pri Sv. Gregorju nad Sodražico na Kranjskem. Njegov oče je bil učitelj. Po očetovi smrti se je mati, ki jo je Krek najpristrčnejše ljubil, preselila na očetovo

posestvo v Selcih nad Škofjo Loko. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, stopil v bogoslovje z željo, da pojde za župnika v domače gore, pa pokojni knezof ljubljanski, kardinal dr. Missia je Kreka, ko je bil l. 1888 posvečen v duhovnika, poslal na višje duhovno učilišče na Dunaj. Ob prvem slovenskem katoliškem shodu se je vrnil v domovino. Kaplanoval je nekaj mesecev v Ribnici in je bil nato vikar v ljubljanski stolnici. L. 1895 je postal profesor v ljubljanskem semenišču. Dr. Krek je bil državni in deželni poslanec. Skozi 16 let je bil zastopnik kmetijskih občin v kranjskem deželnem zboru. Prvič so ga volili dne 12. septembra 1901 postojnsko-logaški kmetje, od 21. februarja 1908 pa ponovno kmetijski volilci kamniški. Državni poslanec je bil od leta 1897. do leta 1900. kot zastopnik kranjske splošne kurije, od leta 1907. naprej pa kot poslanec kamniškega okraja.

Glasovi listov o dr. Krekovi smrti.

»Slovenec« piše: »Dr. Janez Evangelist Krek je mrtev. Nehalo je biti srce, ki je domovino, našo vroče ljubljeno slovensko, jugoslovansko domovino najbolj ljubilo. V sredi parlamentarnega dela, v sredi borbe za obstoj našega jugoslovanskega naroda ga je dohitela smrt in nam ga iztrgala iz naše srede. Zastavil je plug, vrgel seme v brazdo, razvil prapor jugoslovanske države, zbral okrog njega srca Jugoslovancev — pa ga ni več med nami! Celo njegovo življenje — eno samo veliko delo od zore do mraka. In sebe ni iskalo, ni poznalo v tem neprestanem in neutrudljivem delu to plemenito, kristalno čisto, globoko čuteče srce. Umrl je največji genij, voditelj slovenskega naroda. Umrl je politik, pesnik, sociolog, znanstvenik, vzgojitelj in teolog. Umrl je mož duhovnik, vzoren duhovnik, ki je z močjo svojega peresa, ognjem svoje besede in s svojim življenjem vžgal plamen pravega verskega življenja in resnično krščanske ljubezni. Tam za gorami že sluti srce mogočno zarjo tako težko pričakovane svobode in združitve Jugoslovancev. Dr. Krek, veliki apostol te naše lepše bodočnosti, je zrl v dalji pred seboj naše vstajenje, ki mora priti. Toda ni mu bilo usojeno doživeti te svobode, največjemu sinu svoje jugoslovanske domovine. Idejo neodvisne Poljske je zasadi v sleherni poljsko srce genij Henrika Sienkiewicza. Idejo svobodne in združene jugoslovanske države, začrtane v deklaraciji, pa genij našega duševnega in srčnega titana dr. Kreka. Oba je Bog poklical k sebi pred uresničenjem njihovega ideala. A nesmrten genij dr. Krekov bo živel večno med nami in bo krepil odporno silo njegovih parlamentarnih tovarišev, celega naroda v boju za našo pravdo. Dr. Krek je umrl, a jugoslovanske ideje ne uniči nobeden več.«

Celovski »Mir« piše: »Ob Tvojem grobu stojimo, naš Janez Evangelist. Žalost nam ni utopila duha, da ne bi se zavedali, kaj pomenijo v teh dneh krute besede: [Krek je mrtev! Trga se nam srce, ko slišimo padati težke grude na Tvojo krsto, zdi se nam, kakor da bi s Teboj vred zagrebli nesebičnost, pravo ljubezen, ideale, kakor da bi se od našega narodnega telesa odtrgal dobršen del. Pa vendar ne klonimo glav; potrhih src, tužnim pogledom na Tvoje zemeljske ostanke se poslavljamo od Tebe, pa vendar ne obupujemo, ker si nas Ti učil in naučil, tudi ob najhujših viharah in udarcih ostati trdnim, neomahljivim, kljubujočim vsem zaprekam in nezgodam. Ob Tvojem grobu, naš Janez Evangelist, si ves naš jug zopet iznova složno sega iz roke, izpolnjujoč Tvojo željo, in, prešinjen Tvojega duha, gleda z velikimi upi v svojo lepšo bodočnost, katere največji apostol si bil Ti, ter Ti prisega nekršljivo prisego na Tvoje ideale. Dr. Janez Evangelist Krek, mi gremo za Tvojimi ideali in cilji!«

»Slov. Narod« piše: »Nepričakovano je pobrala smrt iz naših narodnih vrst odličnega moža. Umrl je dr. Krek, prvobornik naše jugoslovanske politike, ena najizrazitejših osebnosti med Jugoslovani, mož globokega znanja, iskrenega narodnega značaja, neumornega dela — mož velikih idej.«

Mnogo zaslug si je stekel dr. Krek za svojo stranko, mnogo za narod v okviru strankarskega delovanja, od trenutka pa, ko je z njeno lastno inicijativo, prevdarnostjo, globokim umevanjem dobe, stopil na čelo onega gibanja, ki je tudi pri nas vedno bolj sililo vse narodne sile k združitvi

v boju za obstoj in za bodočnost našega ljudstva, stopa njegova oseba iz strankarskega okvira in dr. Krek postaja narodni prvobornik in najlepši pomeni besede. Z njegovim imenom bo za vedno združeno veliko delo našega narodnega ujedinenja, prvi realni začetki našega smotrenega stremljenja po narodni — samostojnosti in neodvisnosti. Inicijativno in odločilno je deloval dr. Krek za združenje naših poslancev v državnem zboru, magna charta naše nove narodne politike, jugoslovanska deklaracija je v mnogem oziru njegovo delo. Dr. Krek je bil duša jugoslovanskega kluba, v svoji veseli agilnosti in neporušljivi svežosti je dan na dan bodril tovariše k novemu delu, dan na dan je sam stal na straži, vedno pripravljen, z besedo, peresom, dejanjem se postaviti za veliko stvar jugoslovanskega ujedinenja. Glavna vera v bodočnost našega jednotnega naroda je navdajala tega moža, odsevala je iz vsake njegove besede, razodevala jo je takorekoč vsaka njegova kretnja, naši narodni bodočnosti je bilo posvečeno, odkar je bila proklamirana na Dunaju naša deklaracija, vse njegovo dejanje in nehanje — naša velika narodna misel je imela v njem pravega apostola. Bridka, za enkrat nenadomestljiva je izguba, ki nas je zadela s Krekovo smrtjo vse. Ves naš narod od Triglava do Drine je kruto udarjen — izgubil je enega najboljših sinov, izgubil je moža, ki mu je bil porok narodne sloge. Poročajo, da so bili zadnji trenutki dra. Kreka lepi in skoraj veseli. Želel je slišati narodno pesem. Smehljaje je šel tja, od koder ni vrnitve. Morda je s proroškim očesom gledal v daljavi bodočnost svojega ljubljene naroda, videl ga je svobodnega, združenega, srečnega; videl, kako zdrav in mlad koraka novemu življenju nasproti. Zato je lahko umrl. Kot sveto dedščino je zapustil dr. Krek vsem našim ljudem, ki so dobre volje, zapoved: Bodite složni v delu za narodno bodočnost, bodite neumorni v stremljenju po združenju, bodite neomajni v veri, da pride dan osvoboditve in svobode. Jugoslavija piše s tugo in bridkostjo ime enega svojih najboljših sinov v knjigo zgodovine. Spomnila se bo nanj, kadar pride sreča dan, kajti bil je med onimi, ki so v mukotrpnem času prižgali narodu luč velikega upanja in nove vere v življenje. Slava njegovemu spominu!

Tržaška »Edinost« piše: »Za opis Krekovega dela bi bilo treba celih knjig, kajti v njegovem življenju se resno zrcalita življenje in razvoj političnega in gospodarskega delovanja slovenskega naroda v zadnjih 25. letih. Njegovo ime je najti povsod: cerkev, knjige, izseljenci, delavci, kmečki domovi, časopisi in društva, politika in gospodarstvo, govore o njegovem vsestranskem in nesebičnem delovanju, s čemer si je priboril neveljavih zaslug med narodom. Pokojnik je bil faktično neumoren delavec. Delal je vedno z jasnim in veselim obrazom. Da je truden, se mu ni poznalo, naporu mu niso nikdar delali čmernege obraza. Poklic mu je bilo delo, razvedrilo mu je bilo delo, počitek mu je bilo delo, plačilo mu je bilo delo; kratkomalo, njegova lastnost je bilo delo. Pokojnik je poznal in ljubil slovensko zemljo iz vsega svojega srca. Spoznaval je povsod razmere in osebe in iskal delavcev za prepoved slovenskega ljudstva. Jasno spoznanje našega narodnega položaja in velika ljubezen do naroda sta v njem oživela in utrdila tisto rešilno misel, da se morejo naše dežele iznebiti lokalizma. Bojeval se je za združenje naših narodnih sil, ker je bil prepričan, da je le tako mogoče obvarovati narod in ga z lastno silo dvigniti do političnih pravic, višje kulture in blagostanja. Deloval je neprestano v tem smislu, čeprav kljub vsej svoji izrazitosti, zmožnosti in dalekoglednosti ni našel vedno povsod dovolj razumevanja za ideje, ki so obrodile toliko dobrega sadu na naših primorskih tleh. Pokojniku je bilo še usojeno, da je našel naš narod združen, združen v boju za njegovo staro pravdo. Sedaj ga ni več med nami! Toda živel bo njegov duh in njegovo delo bo nadaljevala generacija, ki si jo je vzgojil sam. Njegovemu spominu se morajo s spoštovanjem klanjati ne samo njegovi ožji somišljeniki, ampak tudi politični nasprotniki. Saj je daroval svoji domovini svoje srce, svoj razum, svojo fantazijo, svojo besedo in svoje življenje. Njegova izguba je zlasti v sedanjem trenutku za ves naš jugoslovanski narod naravnost nenadomestljiva.«

Glasilo socialnih demokratov »Naprejek« poroča:

»Kakor izvemo, je umrl snoči ob desetih v v št. Janžu na Dolenjskem dr. Janez Ev. Krek. Z dr. Krekom izgine iz slovenskega političnega življenja ena najmarkantnejših osebnosti, ki smo jih imeli zadnja desetletja. Njegovo delo, zlasti na gospodarskem polju, je prineslo v slovensko domovino popolnoma nove smeri. On je bil eden prvih združnih organizatorjev in njegov zgled je zbudil mnogo vnetih zadrugarjev, kakor kaže lepo razvito združno gibanje po Slovenskem. Sovražnikov ni imel dr. Krek med nasprotnimi političnimi strankami, sovražniki so mu vzrastli iz stranke, ki jo je on napravil veliko in mogočno. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno delu, zato se ga bo spominjala tudi stranka slovenskega socialističnega delavstva vedno z lepim spominom.«

Senzacionalna razkritja v Nemčiji.

Revolucijonarno gibanje v nemški mornarici.

Politični položaj v Nemčiji se je nenadoma spremenil. V torkovi seji državnega zbora je državni tajnik mornariškega urada podal senzacionalno izjavo, da se je med nemško mornarico začel širiti revolucijonarni duh in da je bila po ruskem vzoru razporejena med nemško mornarico revolucijonarna organizacija z namenom, da se oslabi nemška pomorska sila in se izsili mir.

V pondeljkovi seji glavnega odbora državnega zbora so državni kancelar dr. Mihaelis, državna tajnika dr. Helfferich in dr. Kühlmann ter vojni minister pl. Stein podali zadovoljujočo izjavo, da se med uradnim in vojaštvom ne sme vršiti nikake vsenemške agitacije.

V seji dne 9. vktobra je nemški državni zbor nadaljeval debato o socialdemokratski interpelaciji glede vsenemške agitacije v armadi. Neodvisen socialdemokrat Dittman je očital vladi, da sicer nastopa za sporazumen mir, trajno pa deluje v smislu podaljšanja vojske. Govornik je navedel celo vrsto dokazov, da se med vojaštvom hujska proti miru. Zlasti je bilo zaradi neodvisno socialnodemokratskega mišljenja v armadi obsojenih mnogo vojakov skupno na več ko 200 let ječe in da je bilo več pomorščakov celo ustreljenih. Govornik izjavlja, da je vlada pravzaprav jetnik vojaštva vsenemške stranke.

Kancelar dr. Mihaelis je izjavil, »da moramo dalje vztrajati, dokler ne dosežemo sigurnosti, da obdrži nemška država svojo veljavo na kopnem in na morju. Preprečiti pa moramo tudi, da se oborožena zveza naših sovražnikov ne razraste v gospodarsko sovražno zvezo. Dokler naši naspotniki majejo naše črno-belo-rudeče mejnike, dokler zahtevajo, naj odstopimo kose nemške dežele, dokler hočejo zabijati klin med nemško ljudstvo in njegovega cesarja, tako dolgo ne podamo roke k miru in spravi, tako dolgo morajo pokati topovi in podmorski čolni opravljati svoje delo. A mir mora vendar priti!«

Državni tajnik za mornarico admiral Capelle je izjavil, da je ruska revolucija tudi nekaterim možem nemške mornarice zmešalo glave in razvila pri njih revolucijonarne ideje, da bi eventualno s silo ustavili brodovje in izsilili mir. Po aktih je dognano, da je glavni agitator tu v državnem zboru, v sobi neodvisne socialno-demokratske stranke poslanec Dittmannu, Haaseju in Vogtherju razložil svoj načrt in so ga ti odobrili. Poslanci so opozarjali na nevarnost tega početja in opominjali na največjo previdnost, obljubili pa popolno podporo s prepustitvijo agitacijskega materiala za nahujkanje mornarice. Moja prva dolžnost je bila, da sem onemogočil razširjanje agitacijskega materiala. Zato sem naprosil pristojna poveljstva, da preprečijo z vsemi sredstvi razširjanje tega materiala. Vse razširjene vesti o tem slučaju pa so silno pretirane. Bojna zmožnost mornarice ni bila niti trenutek ogrožena.

Neodvisni socialist poslanec Haase je priznal, da je imel v klubovi sobi pogovor z voditeljem revolucijonarnih mornarjev, a kekega načrta mu mornar ni predložil. Omenjeni se je bridko pritoževal, kaka nezadovoljnost in jeza vlada med nemškimi pomorščaki. Isto sta potrdila tudi poslanca Voyther in Dittmann. Vsi so zahtevali, naj pride Capelle z

dokazi, da je neodvisna socialistična stranka sodeležena pri revolucionarni agitaciji in da je pozivala na vstajo. Capelle je nato prečital neke izpovedbe obtožencev in je skušal dokazati, da so bili neodvisni socialisti sporazumni z naklepi nezadovoljnih mornarjev.

V zbornici je nastalo vsled teh razkritij veliko razburjenje. Zastopniki raznih strank so obsojali revolucionarno postopanje. Nekateri so izrazili zahtevo, naj se poslance, ki so se posvetovali z revolucionarnimi mornarji, dene na zatožno klop. Drugi pa so protestirali, da bi se iz navedenega dogodka izvajale kakšne posledice proti poslancem. Splošen občutek je, da je vlada z objavo socialistične agitacije med mornarji hotela odbiti sulico, ki je bila naperjena proti njej s socialdemokratsko interpelacijo o vsenemški agitaciji med vojaštvom.

V sledeči razpravi o zunanji politiki je državni tajnik dr. Kühlmann izjavil, da poleg francoske želje po Alzaciji in Lotaringiji ni nobene druge absolutne zapreke za mir. Konservativec grof Westarp je govoril proti miru, kakoršnega želi sv. Oče in kakor o njem misli grof Černin. Vsenemci hočejo, da se Nemčija bori naprej, da si zasigura pridobljeno ozemlje: Belgijo, Rigo, flandrijsko obrežje, in da se ji vrnejo kolonije.

Nov sovražnik Nemčije.

Južnoameriška država Peru je prekinila diplomatske odnose z Nemčijo.

Vladarji v Sofiji.

Nemški državni kancelar je došel dne 10. oktobra na Dunaj in je od tam odpotoval v Sofijo, da pripravi vse potrebno za posvetovanje vladarjev. V Sofijo bodo te dni dospeli cesar Karel, cesar Viljem, bolgarski car Ferdinand in turški sultan Mohamed.

Nemška svetovna organizacija.

Po statističnih podatkih, kateri so izšli pred vojsko l. 1914, bi bilo na celi zemlji okrog 98 milijonov Nemcev, če se jim prištejejo tudi Holanci in Flamci, kateri pa sami o »nemštvu« nočejo nič vedeti. V srednji Evropi jih je 81 milijonov 900.000, na Ogrskem dva milijona, na Ruskem 1.800.000 in v ostali Evropi okrog 400.000. V Afriki jih je z Buri vred 600.000, v Severni Ameriki okrog 10 milijonov, v ostali Ameriki, zlasti v Braziliji, 1 milijon, v Aziji okrog 100 tisoč in v Avstraliji ravno toliko. Skupno število torej znaša okrog 98 milijonov; če se odštejejo Flamci in Holanci z Buri vred pa okrog 88 milijonov. (Seydlitz: Handbuch der Geographie 1914 stran 248).

V varstvo nemštva hočejo Nemci po vojski zlasti izven nemške države storiti zelo važne odredbe. Pred vsem hočejo rešiti nemške koloniste, ki so raztreseni po raznih krajih ogromne ruske države. Naseliti jih hočejo v Kurlandiji in južni Livlandiji. Ti dve deželi sta zdaj jako redko naseljeni; z umnim gospodarstvom in intenzivnim obdelovanjem zemlje bi se ondi lahko preživelo veliko več ljudi. Da bi se to moglo zgoditi, bi se seveda Kurlandija in Livlandija morali prikloniti Veliki Nemčiji (Rohrbach: Russland und wir stran 57).

V južni Ameriki se priporočata Nemcem v naseljevanje zlasti ljudovladi Brazilija in Kolumbija. V Braziliji je dosedaj naseljenih že okrog 400.000 Nemcev, kateri se v cvetočih naselbinah prav lepo razvijajo. Razven v južni Ameriki hočejo Nemci svoje kulturnopolitično delovanje osredotočiti še posebno pri severno in srednjeevropskih ter pri vzhodnih narodih v Turčiji in na Kitajskem (Weltbund des Deutschtums stran 12).

Da bodo pa Nemci mogli nadzorovati razvoj vesoljnega nemštva po celem svetu, v ta namen se ima ustanoviti »vsenemška svetovna zveza v varstvo nemštva« (Ravno tam stran 16). Ta zveza naj bi bila nepolitična, tako, da bi vse stranke brez razlike lahko pri njej sodelovale. Kako in kje naj bi ta zveza delovala, za to se še niso zjedini. Dr. Karel Lamprecht pravi, da naj bi se ustanovila kar

pri uradu za zunanje zadeve v Berlinu in zveza naj bi se imenovala »urad za zunanjo kulturno politiko« (Die Vernichtung der englischen Weltmacht und des russischen Zarismus durch den Dreibund stran 223).

Glavni namen te zveze naj bi bil varovati nemštvo in širiti nemško kulturo v izvennemških krajih. Zakaj pa se nemška kultura mora širiti? Čujmo, kaj pravi znani Chamberlain: »Nobene naloge ni, ki bi bila tako važna kakor ta: da se nemški jezik usili svetu... Kdor nemškega jezika ne zna, je izključen od najvišje kulture. Nemški jezik deluje kot blagoslov, ki se neposredno iz božje roke vseli v srce. Ljudje morejo izprevideti, da je parija¹, kdor nemški ne zna.« (Weltbund des Deutschtums 1917 Leipzig, stran 7 in 8).

Zdaj vemo, zakaj Nemci tako širijo svoj Schulverein, Südmarko in druga svoja društva. Boj bo še hud. Slovenci, bodimo složni in pripravimo se nanj! Blagoslov svoje kulture naj uživajo Nemci le sami, mi ga lahko pogrešamo.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču deževno in snežno vreme. Italijansko uradno poročilo pravi, da je naša artilerija dne 9. oktobra pričela silovito obstreljevati italijanske postojanke med Vipavo in Kostanjevico. Na francoski fronti so Angleži na flandrijskem odseku zopet iztrgali nekaj kilometrov ozemlja. V Perziji so Rusi pričeli z ofenzivo proti Turkom. Na ostalih bojiščih nič novega.

Politične vesti.

Držani zbor. V četrtkovi seji državne zbornice se je zbornični predsednik najpoprej spominjal v toplih besedah umrlega poslanca dr. Kreka. Notranji minister grof Toggenburg je napovedal preosnovo cenzure. Cenzura bo pred vsem preiskovala, ali se nahaja v časniku kak slučaj, ki je kazniv po splošnem kazenskem zakonu. Cenzuri bodo zapadle reči, ki so v zvezi z vojevanjem. Zgolj politična vprašanja pa taka, ki z vojevanjem niso v zvezi, niso podvržena cenzuri. Ozemlje, za katero še bo izjemna cenzura ostala v veljavi, namerava vlada natančneje s primeri omejiti. Nato je zbornica sprejela predlog o odpravi, oziroma o preosnovi politične cenzure. Na interpelacijo poslanca dr. Korošca in tovarišev o neustavnih in protizakonitih razmerah v Bosni in Hercegovini je pismeno odgovoril ministrski predsednik, da je bil povod razpusta bosanskega sabora ta, ker je izgubila skoro ena tretjina pravoslavniških srbskih poslancev svoje mandate deloma zaradi veleizdaje, deloma je pa pobegnila iz dežele. Kar se tiče interniranj pravoslavniških Srbov v ogrsko trdnjavo Arad, se je to zgodilo iz vojaških vzirov, ker so srbski in črnogorski četaši izrabljali srbsko pravoslavno prebivalstvo v vohunske namene. Skupna vlada namerava po možnosti se ozirati na želje interpelantov, da zopet pride kljub težkočam v Bosni in Hercegovini do ustavnih razmer.

Pogajanja dr. Seidlerja v Jugoslovani. V ponedeljek, torek in sredo ni bilo plenarnih sej državne zbornice, pač pa so se vršila pogajanja ministrskega predsednika dr. Seidlerja z voditelji raznih parlamentarnih strank. V torek dne 9. oktobra je dr. Seidler sprejel voditelja Jugoslovancev, dr. Korošca in dr. Leginjo, da bi jih pridobil za glasovanje za državni proračun. O uspehu teh pogajanj, ki so trajala eno uro, sta imenovana poslanca poročala v četrtkovi klubovi seji. Ministrski predsednik dr. Seidler se je pogajal še tudi s Čehi, Poljaki in Rusini.

„Začasne“ zahteve Jugoslovancev. Pod tem naslovom donasejo razni nemški listi sledeče: »Začasna« zahteva Jugoslovancev je, da se slovenski in hrvaški uradniki, ki so bili nadomeščeni z nemškimi uradniki, zopet nastavijo na svoja mesta. Ministrski predsednik tej zahtevi za sedaj ni posebno naklonjen. Jugoslovanski klub je sicer nezadovoljen, vendar je ministrski predsednik namignil odposlanstvu Jugoslovanskega kluba, da je mnenja, da mu je tudi brez Jugoslovancev zajamčena večina, ki bo glasovala za državni proračun.

¹ Prvotni prebivalci Indije, katere sedanji Indijanci niso kot najstarejšo stvar na zemlji.

Tako nemški listi. Mi pa trdimo, da se v Avstriji ne bo dalo vladati proti Jugoslovancem in tudi ne brez Jugoslovancev.

Sestanek jugoslovanskih poslancev v Zagrebu? »Hrvatska Država« priobčuje intervju svojega dunajskega dopisnika z dr. Korošcem. Dr. Korošec je med drugim izjavil: »Naša dolžnost je, da vedno naglašamo, da je dunajska deklaracija naš poslednji minimum in apel. Prej ali pozneje bo treba, da se zberejo vsi narodni zastopniki hrvaški, srbski in slovenski v Zagrebu, da javno in glasno izjavimo trdno voljo svojega naroda, ki zahteva svobodno narodno državo.«

Razdor v »Nationalverbandu«. Iz parlamentarnih krogov se poroča, da so nemški radikali v seji nemškega »Nationalverbanda« dne 11. oktobra naznanili svoj izstop iz te zveze. V vrstah »Nationalverbanda« se je torej že začelo krhati.

Novo ministrstvo za socialno oskrbo. Cesar je določil, da se nanovo ustanovi ministrstvo za socialno oskrbo. Delokrog novega ministrstva bo obsegal med drugim tudi zadeve glede varstva otrok in oskrbe mladine sploh.

Ministrska posvetovanja na Dunaju. Dne 10. oktobra so se pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Seidlerja vršila daljša ministrska posvetovanja, katerim se pripisuje velike važnosti.

Dogodki v Vagni. Dne 4. oktobra sta v taborišču za begunce v Vagni, kjer se nahaja okrog 17.000 beguncev iz Primorskega, dva orožnika tirala v zapor nekega fanta, kateri se je povelju nekega tamošnjega uradnika ustavljal z nožem v roki. Ko so to videli drugi fantje, so začeli metati kamenje na oba orožnika, katerima je pohitel v pomoč še eden orožnik. Sedaj se je pa tega orožnika lotila tolpa dečkov s kamenjem, nakar je orožnik enkrat ustrelil med dečke ter pri tem smrtno zadel 11 letnega dečka Antona Pucl. Vsled tega dogodka so se preteklo nedeljo zjutraj za rana podali državni poslanci Slovenca Fon in Gostinčar, nadalje Hruška, Bugatto, Pittoni, Degascheri in gorški deželni glavar Faidatti, ki so člani odseka za begunce v državnem zboru, na lice mesta, da preiščejo zadevo ter da se udeležijo pogreba ustreljenega dečka. Imenovani člani so se poučili tudi o drugih razmerah v taborišču, kot o prehrani, ki je baje pomanjkljiva ter o preskrbi s perilom in obleko, ki je baje istotako nezadostna. V seji odseka za begunce dne 9. oktobra so pa imenovani člani poročali o razmerah v Vagni ter zahtevali od vlade, da se proti orožniku, ki je ustrelil dečka Antona Pucl, uvede kazenska preiskava, da se begunci zadostno, zlasti za zimsko dobo, preskrbijo s perilom in obleko, da se zboljša prehrana ter da se nastavi za vzdrževanje reda osebe, ki so večje jezika beguncev slovenske, hrvaške in laške narodnosti v taborišču.

Sestanek španskega kralja s portugalskim predsednikom. Dne 9. oktobra se je vršil v mestu San Sebastian sestanek španskega kralja s predsednikom portugalske ljudovlade. Temu sestanku pripisujejo v nevtralnih državah velike važnosti, ker se gre za mirovna posvetovanja.

Novo rusko ministrstvo. Kerenski je na podlagi sporazuma med demokratičnimi in meščanskimi strankami sestavil nov kabinet, ki je sestavljen takole: Kerenski ministriški predsednik in vrhovni poveljnik; Nikitin notranji minister in minister za pošte in brzojav; Maliantovič juš; Prokopovič preskrba z živili; Aksentijev poljedelstvo; Kvostov javna dela, Tereščenko zunanje zadeve; Konovalov trgovina in industrija; Bernackij finance; Salatkin javni poduk; Kartašev kultus; Kiškin javna skrb, Smirnov državni kontrolor; Tretiakov predsednik gospodarskega sveta pri provizorični vladi; Liberovski prametni minister; general Veršovskij vojna, admiral Verderevskij mornarica. Po strankarskem pripadnosti u je sestavljen nov ruski kabinet sledeče: 3 ministri, namreč ministrski predsednik, prometni in kmetijski ministri so revolucionarni socialisti, 4 ministri, namreč notranji in justični minister in ministra za javna dela in prehrano so socialni demokrati, 8 so neodvisni socialisti, namreč vojni, mornariški in naučni minister, finančni minister je radikalni demokrat, 4 so kadeti in sicer ministri za trgovino in industrijo, za javno oskrbo in bogocastje in državni kontrolor, 2 ne pripadata nobeni stranki in to sta vnanski minister in predsednik gospodarskega sveta.

Tedenske novice.

Pogreb dr. Kreka. V sredo popoldne so dr. Krekovo truplo odpeljali iz Št. Janža. Domača dekleta so velikemu pokojniku spletla nebrot venec. Ljudstvo ga je v velikem številu hodilo kropit. Akademski kipar Dolinar je snel mrtvaško masko pokojnika. Truplo so položili v kovinsko rakev. Okolu 6. ure zvečer je sprevoz prišel na šentjanški kolodvor na Karmelu. Trebanjski g. dekan je blagoslovil krsto, oziroma prijatelj rajnega, župnik Bajec pa se je v ginljivih besedah poslovil od dr. Kreka. V Ljubljano je pripeljal vlak krsto v četrtek ob 11. uri popoldne. Pogreb v soboto bo vodil sam knezoškof ljubljanski dr. Jeglič. Sprevoz se bo razvil izpred škofijskega dvorca in pričel pomikati točno ob 3. uri popoldne v šentpetersko cerkev, kjer bo truplo blagoslovljeno. Nato se vije sprevoz mimo dr. Krekove vile na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljanski župan dr. Tavčar je izdal poziv na ljubljanske hišne posestnike, naj v ulicah, po katerih se bo pomikal sprevoz, razohesijo črne zastave. Svetilke ob ulicah bodo zavite v črtno. — Jugoslovanskemu klubu, ljubljanskemu knezoškofu in Krekovim sorodnikom prihajajo od blizu in daleč brezštevilne sožalne izjave. Cel slovanski jug žaluje.

Vsenemci o dr. Kreku. Protestantovsko vsenemška »Marburger Zeitung« piše dne 11. oktobra: »V Št. Janžu na Dolenjskem je ponedeljek ob 10. uri zvečer umrl jugoslovanski poslanec dr. Krek, duhovnik in eden izmed tistih, ki so najbolj divje klicali po samostojni jugoslovanski državi. Dr. Krek je bil, ki je na nekem zborovanju v Ljubljani rekel: »Na naši slovenski zemlji je dovolj prostora za grobove naših sovražnikov!« Življenje tega slovenskega (»Marburger Zeitung« piše vindišarskega) duhovnika se je použilo v vseslovanskem ognju in v sovraštvu proti našemu narodu in agitatorji Velike Srbije so videli v njem svojega najmočnejšega sotrudnika. In sedaj je mrtev, a še vedno živijo Nemci na Kranjskem in na jugu monarhije; grobovi se še niso zaprli čez nje! To je kratko premišljevanje, kateremu se ne moremo odtegniti v času, ko je nositelj takih naziranj odpoklican v državo senc.« Nad takšnim zbruhom sovrastva in surovosti se mora zgražati vsak olikanec. Takšna je vsenemska kultura!

Papeževa očetovska skrb za vojne vjetnike. Vojni kurat prior Dominik Ditrich v Inomostu se je obrnil do sv. Očeta s prošnjo, da bi milostno naklonil za italijanske vjetnike, ki se nahajajo v avstrijskem vjetništvu, nekaj knjig in drugega čtiva. Te dni je pa došlo iz Rima več zavojev čtiva ter 1244 knjig, katere je očetovska skrb sv. Očeta naklonila laškim vjetnikom, ki se nahajajo v avstrijskem vjetništvu.

Iz vsenčiliščne učiteljske službe. Cesar je imenoval dr. Rajkota Nachtigal za rednega vsenčiliščnega profesorja za slovansko filologijo na graškem vsenčilišču in dr. Antona Skrabal za rednega profesorja kemije istotam.

Cesar je podelil nadporočniku v rez. in c. k. avskultantu dr. Janku Košanu zaradi njegovega hrabrega vedenja pred sovražnikom in zaradi izvrstnega službovanja v času vojne vojaški zaslužni križec z vojnim častnim znamenjem in mečom.

Odlikovan nadučitelj. Nadučitelj v Žalcu, Ant. Petriček je bil za svoje 40letno službovanje kot učitelj odlikovan s častno kolajno.

Odlikovan zdravnik. Okrožni zdravnik v Braslovčah dr. Vid Červinka, sedaj polkovni zdravnik v Lebringu, je za svoje vspešno delovanje kot vojaški zdravnik prejel pohvalno priznanje.

Odlikovani slov. vojaki. Drugokrat bronasto kolajno in Karlov križ so dobili telefonisti: Jakob Zemljčič, Matija Bošnjak in Jurčan Anton. Prvič bronasto kolajno so dobili: Franc Luksetič, Adolf Šorman in Franc Tavčar.

Izpitni za učiteljsko usposobljenost s slovenskim in nemškim učenim jezikom za meščanske in ljudske šole se bodo vršili v Mariboru dne 5. novembra ob 8. uri predpoldne. Tozadavne prošnje je vložiti do 31. oktobra.

Ženske na protestantovski bogoslovski šoli. Na protestantovski bogoslovski šoli v Budimpešti sta se dale vpisati tudi dve ženski. Ogrski protestanti so sedaj v zadregi, kakšne duhovniške službe se naj podelijo tema ženskama, ko dovršita bogoslovsko študije. Vrhunec verske zmedenosti v lutroviski cerkvi!

Davčni kazenski okraji. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se določa razdelitev Štajerske v tri velike okraje za odmerjanje in določevanje davčnih kazni in sicer davčni kazenski okraj Ljubno za Gornje Štajersko, Gradec za Srednje in Maribor za Spodnje Štajersko. K davčnemu kazenskemu okraju Maribor spadajo sledeča spodnještajerska okrajna glavarstva: Maribor, Ljutomer, Radgona, Ptuj, Slovenjgradec, Konjice, Celje, Brežice in ekspozitura Mozirje.

Izmenjave v vojaški pomožni službi. Domobransko ministrstvo je izdalo odlok, v katerem se določa sledeče: Ker se nahaja v raznih vojaških pomožnih službah v zaledju mnogo takega moštva, ki bi bilo sicer sposobno za vojaško službo za fronto ali pa vsaj za razne etapne službe, se določa, da je vse za tako vojaško službo sposobno moštvo nadomestiti s črnovojniškimi zavezanci, rojeni v letih 1891 do 1868, ki pa niso sposobni ne za vojaško službo na fronti in tudi ne za kakšno etapno službo. V prvi vrsti se pa morajo za razne vojaške službe v zaledju pritegniti take osebe, ki se za izvrševanje vojaške pomožne službe v zaledju zglašijo prostovoljno in sicer takih stanov in poklicev, ki sedaj v vojskinem času niso neobhodno potrebni (n. pr. gledališki igralci, fotografi itd.). Na ta način se upa dobiti veliko število za fronto sposobnega mlajšega moštva in to moštvo nadomestiti s starejšimi letniki ter z osebami, ki se za tako službo prostovoljno oglašajo.

Oddaja tobačnih trafik. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se določa, da se mora pri oddaji tobačnih trafik v bodoče ozirati v prvi vrsti na prošnjike-invalidi, ki so kot invalidi že odpušteni iz vojaške službe, oziroma ki predložijo potrdilo od vojaške oblasti, da jih je kot invalidi smatrati za odpuščene iz vojaške službe.

Gospodarske novice.

Plovba s splavi po Dravi ustavljena. Zaradi stavbnih popravil pri elektrarni v Fali je štajersko cesarsko namestništvo odredilo, da je plovba s splavi po Dravi ustavljena od 8. do 18. oktobra t. l.

Dražba vojaških konj. Dražba vojaških konj se bo vršila dne 16. oktobra v Radgoni, 21. oktobra v Mariboru in 22. oktobra v Šoštanju.

Kositer zasežen. Domobransko ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se določa, da so vse zaloge kositra kakor tudi zlitine iz kositra v prid vojaški upravi zasežene.

Baker zasežen. Izšla je ministrska naredba, ki določa, da so zaseženi sledeči predmeti iz bakra, kakor tudi zlitine iz bakra: Okovi, krožki, rože, kolca in zaponke komatov, okovi pri raznovrstnem pohištvu, cevi iz bakra ali bakrene zlitine pri pečeh, raznovrstne zaponke, pipe, zamaški in petelini pri kotlih in pri drugi posodi. Pripomni se, da so ti predmeti zaseženi samo pri izdelovalcih ali trgovcih in sicer ako se še ne nahajajo vdelani na drugih predmetih.

Nabiranje divjega kostanja in želoda. Izšla je ministrska naredba, s katero se določa, da je letos nabiranje divjega kostanja in želoda postavno zaukazano. Množino nabranega divjega kostanja in želoda morajo županstva do 5. vsakega meseca naznaniti deželnemu uradu za krmila. Za meterski stot divjega kostanja plačuje imenovani urad 30 K, za meterski stot želoda 70 K.

7 K za kilogram svinjskega mesa. Za mesec oktober je določeno kot odškodnina za vsled kake kužne bolezni usmrčene svinje za kilogram 7 K.

Lesne cene v Nemčiji. Na lesnem trgu v Mannheimu popraševanje po deskah zelo živahno. V Mogunciji pomanjkanje otesanega lesa, v Aschaffenburgu veliko popraševanje po neotesanih mehkih hlohlih in po hrastovem lesu. V Monakovem veliko popraševanje po mehkih deskah, blaga premalo. V Memingenu so plačevali za neprebrane deske po 125—130 mark za kubični meter. V Stuttgartu je pa bilo popraševanje po stavbenem lesu zelo živahno, blaga pa tako malo, da so se nečuvno visoko tirale cene za stavbeni les.

Razne novice.

Koliko duhana porabijo na leto sledeče države? Belgija potroši na leto povprečno 44,373.000 funtov duhana skupno — ali na vsako osebo 6.1 funta; Zedinjene države Severne Amerike porabijo na leto skupaj 440,000.000 funtov tobaka — na posamezno osebo 5.4 funta; Nemčija 201,750.000

— za osebo 3.44 funta; Avstrija 78,750.000 — na vsako osebo pride 3.02 funta; Ogrska na leto skupno 47,905.000 — za vsako osebo 2.42; Francija 84,393.000 skupno — na vsakega človeka 2.16; Angleška 83,278.000 — na osebo 1.95; Rusija 150,244.000 — na vsako osebo 1.1 in Italija 34,549.000 funtov skupno — ali na vsako osebo v letu 1.05 funtov.

Dopisi.

Maribor. Vrlo družino Šnuderlovo v Mlinški ulici je zadela hud udarec. Na tirolskem bojišču je dne 21. sept. padel 19letni sin Pepček. Padli junak je bil Orel in član drugih naših organizacij. Čislani obitelji naše sožalje!

Slov. Bistrica. Na 3000 K globe je okrožna sodnija v Mariboru obsodila Franca Juhart, lesanega trgovca v Slov. Bistrici, ker je prodajal stolčena in na pol gnjila jabolka najslabše vrste kot prvovrstno namizno sadje. Ta denarna kazen je navidezno precej visoka, toda Juharta, ki je postal tekom vojne vsled raznih kupcij skoro milijonar, gotovo ne bo hudo zadela. Nam se pri enakih slučajih vedno vriva vprašanje, zakaj dobe takšni gospodje za svoje draženje samo denarno kazen, kmetje in kmetice, ki morajo od teme do teme delati na polju in jim vkljub temu delo zaostaja, pa dobe kar po 14 dni zapora in še več, če za par vinarjev dražje prodajo svoje s kravimi žulji pridobljene pridelke in še v časopisih se objavi sodba.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. okt.

Na nobenem bojišču nikakih večjih vojnih dogodkov.

Vihar dež in sneg na italijanski fronti.

Dunaj, 11. okt.

Vsled slabega vremena — ob Soči deževje in piha široko, na Koroški fronti megleno vreme, dež in sneženi viharji — je bilo vojno delovanje včerajšnji dan bolj slabo. Samo na gori Sv. Gabrijela je prišlo do bojov z ročnimi granatami in v prostoru Asiago-Arsiero so bile zavrtnjene prodirajoče italijanske patrulje.

Pred važnimi dogodki na italijanski fronti.

Vojaški kritiki londonskih listov napovedujejo, da je pričakovati na italijanski fronti v bližnjem času važnih dogodkov. Italijska fronta je v sedanjem štadiju svetovne vojske postala najvažnejše bojišče, ker lahko pride na tej fronti do odločitve. Vsekako je četverospornost mnenja, da mora dobiti Italija pri bodočih bojih največjo podporo. Londonski listi priobčujejo tudi dozdevne sovražnikove načrte.

Prodalo se bo na prostovoljni dražbi

v četrtek, dne 18. oktobra t. l. lepo **posestvo**, obstoječe iz lepih stanovanj, treh sob, kuhinje, 1 klet, hlev, veliki hišni vrt, lep sadonosnik, vinograd, njiva in travnik. Vode pri hiši toliko, da je nikoli ne zmanjka. Vse ob veliki cesti, samo 10 minut od postaje proti Spodnjim-Poljčanom hišna številka 49. Kdor si hoče ogledati ali kupiti, naj se oglasi do 9. ure dopoldan. Cena bo klicana 11.500 K, a za to ceno se ne proda. Potrebuje se 10.000 K. Kupci pridite!

Lovski pes

istrske pasme, belorjav se je izgubil ali je pa bil odpeljan. Kdor o tem kaj ve, naj poroča proti dobri nagradi občinskemu uradu v Rušah.